

ORDIN nr. 657 din 24 decembrie 2002 pentru aprobarea Programului de ameliorare a efectivelor de porcine din România

Văzând Referatul de aprobare nr. 146.574 din 24 decembrie 2002 al Direcției generale de implementare, reglementare și de management al resurselor biotehnologice, în temeiul art. 24 din Legea zootehniei nr. [72/2002](#), în baza Hotărârii Guvernului nr. [362/2002](#) privind organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii, Alimentației și Pădurilor, cu modificările și completările ulterioare, **ministrul agriculturii, alimentației și pădurilor** emite următorul ordin:

Art. 1

Se aprobă Programul de ameliorare a efectivelor de porcine din România, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2

La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă orice dispoziție contrară.

Art. 3

Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 4

Direcția generală de implementare, reglementare și de management al resurselor biotehnologice și Agenția Națională pentru Ameliorare și Reproducție în Zootehnie "Prof. dr. G. K. Constantinescu" vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Ministrul agriculturii, alimentației și pădurilor,
Ilie Sârbu

ANEXĂ: PROGRAM de ameliorare a efectivelor de porcine din România

În ultimii ani pe plan mondial s-a înregistrat o rată anuală de creștere a efectivelor de porci de 1,9%, a numărului de porci sacrificați de 2,5% și a cantității de carne de 3%, ajungându-se la peste 950 milioane de porci și circa 80 milioane tone carne.

În România, în condițiile trecerii la economia de piață, efectivele de porcine au înregistrat modificări atât sub aspect numeric (de la 11.671 mii capete în anul 1989 la 6.700 mii capete în anul 2002), cât și sub aspectul structurii de proprietate și dimensionale a exploatațiilor.

Astfel, în anul 2002 sectorul privat are o pondere de 97%, iar sectorul de stat de 3%. Dimensiunea medie a exploatațiilor este de 2,44 capete. Doar 15,73% din efective sunt crescute în exploatații mai mari de 500 de capete și 1% în exploatații cu dimensiuni cuprinse între 100 și 500 de capete.

Datele referitoare la rezultatele ameliorării genetice în ultimii 30 de ani pun în evidență un progres genetic de 250 g/zi pentru sporul de creștere între 25 kg și sacrificare, un consum de furaje mai redus cu 45 kg pentru realizarea greutatei de sacrificare, o reducere a grosimii slăninii până la 11-12 mm și creșterea procentului de carne în carcasă cu peste 6%.

Pentru a pune în aplicare realizările științei în domeniul ameliorării porcinelor și a deschide perspectivele continuării cu succes a cercetărilor științifice este necesar un program de ameliorare-cadru, suplu și flexibil, care să permită punerea în valoare a cunoștințelor acumulate și să stimuleze inițiativele individuale, în vederea realizării obiectivelor urmărite în ameliorarea populațiilor de porcine.

I. Scopul și obiectivele programului de ameliorare

1. Scop

Programul național de ameliorare a porcinelor vizează:

- coordonarea la nivel național a managementului resurselor genetice;
- maximizarea progresului genetic la nivelul companiilor de ameliorare sau al fermelor de elită și producerea sistematică de scroafe hibride, astfel încât să se obțină porci pentru sacrificare cu viteză mare de creștere, cu un consum redus de furaje și cu procent mare de carne în carcasă;

- creșterea numărului de porci sacrificați pe scroafă pe an.

▣2.Obiective

Pentru rasele materne:

- număr de purcei vii pe fătare - 12;
- număr de fătări pe an - 2,2;
- spor mediu zilnic în testare (30-100 kg) - 600 g/zi;
- consum de furaj combinat/kg spor - 3 kg;
- % carne în carcasă - 56%.

Pentru rasele paterne:

- spor mediu zilnic în testare (30-100 kg) - 600 g/zi;
- consum de furaj combinat/kg spor - 2,8 kg;
- % carne în carcasă - 59%.

Pentru scroafe hibride:

- număr de purcei înțărcați pe fătare - 9,5;
- număr de fătări pe an - 2,2.

Pentru porci comerciali:

- spor mediu zilnic (30-100 kg) - 700 g/zi;
- consum de furaj combinat/kg spor - 3,5 kg;
- % carne în carcasă - 55-57%.

▣II.Structura programului de ameliorare (Rase, structura sistemului, principii de metodică)
Ameliorarea genetică a efectivelor de porcine se bazează pe existența companiilor de ameliorare și a fermelor de elită cu programe proprii de ameliorare și difuzarea materialului de reproducție de rasă pură către fermele de producție.

▣1.Rasele utilizate în programul de ameliorare

Materialul biologic existent și cuprins în această activitate este reprezentat de rasele: Marele Alb, Landrace, ca rase materne, și Duroc, Linia Sintetică 345 Periş și Hampshire, ca rase paterne. Pot fi angajate și unele rase sau linii perfecționate de pe plan mondial.

▣2.Structura sistemului de ameliorare

Structura sistemului de ameliorare a porcinelor presupune existența unei piramide a ameliorării, în trei trepte.

Treapta I (vârful piramidei) cuprinde companiile de ameliorare, fermele de elită și fermele de multiplicare. Ele concentrează nucleeele cele mai valoroase din principalele rase materne și paterne, care îndeplinesc cerințele minime pentru acreditare, prevăzute în normele tehnice privind aprecierea porcinelor de reproducție.

Efectivul matcă din această categorie de unități trebuie să asigure reproducătorii necesari la nivel național. Se prevede ca acesta să dețină o pondere de maximum 5% (materne 3% și paterne 2%) din matca totală.

Pentru obținerea unui progres genetic maxim la acest nivel al piramidei ameliorării se elaborează și se aplică programe de ameliorare proprii fiecărei unități de selecție, fundamentate științific, care să maximizeze precizia și intensitatea selecției și să minimizeze intervalele între generații.

Progresul genetic realizat se difuzează în fermele de producție direct prin vierii și materialul seminal livrat, iar prin scrofițe, prin intermediul fermelor de hibridare.

Treapta a II-a este reprezentată de fermele de hibridare care au ca obiectiv producerea de scrofițe și, eventual, vieruși și livrarea acestora la fermele de producție din treapta a III-a.

Dimensionarea efectivelor matcă aflate în această treaptă se face în funcție de necesarul de înlocuire din fermele de producție.

Înlocuirea mătcii și aprecierea materialului de reproducție se fac în conformitate cu prevederile normelor tehnice.

Treapta a III-a este reprezentată de fermele de producție (ferme pentru producerea de purcei și ferme complexe, cu toate sectoarele) și efectivele aparținând gospodăriilor populației.

La nivelul acestei trepte se aplică, în general, încrucișări prin utilizarea de vieri din rasele paterne sau vieri hibridi și femele hibride din încrucișările simple sau rotaționale, realizându-se astfel hibridi comerciali destinați tăierii.

▣3. Metodica de ameliorare a raselor de porcine

În ameliorarea efectivelor de porcine se utilizează două metode: ameliorarea în rasă curată și ameliorarea prin încrucișare.

▣4. Ameliorarea în rasă curată

Progresele realizate în lucrările de ameliorare genetică au evidențiat importanța specializării raselor pe direcții diferite de producție.

Specializarea pe direcție maternă, respectiv pentru producția de purcei, ia în considerare utilizarea raselor caracterizate prin performanțe superioare de reproducție, menținându-se o pondere corespunzătoare a selecției pentru performanțele de creștere și carcasă. Rasele incluse în această direcție de specializare sunt reprezentate de Marele Alb, Landrace și liniile specializate realizate în cadrul programelor de ameliorare ale fermelor de elită.

Specializarea pe direcție paternă, respectiv pentru producție mare de carne în carcasă, viteză mare de creștere și consum specific redus, ia în considerare utilizarea raselor caracterizate prin performanțe superioare în această privință. Rasele incluse în această direcție de specializare sunt: Duroc, Hampshire și Linia Sintetică 345 Periș și liniile specializate realizate în cadrul programelor de ameliorare ale fermelor de elită.

În vederea estimării valorii de ameliorare, animalele se supun testării după performanțe proprii de la naștere până la realizarea greutatei de 100 kg, cu limite între 80 și 105 kg și o vârstă maximă de 181 de zile.

Estimarea valorii de ameliorare pentru performanțele de producție și reproducție se face prin aplicarea metodologiei BLUP - model animal, pe baza informațiilor care iau în considerare ascendenții, performanțele proprii, rudele colaterale și descendenții.

▣5. Ameliorarea prin încrucișare

Valorificarea eficientă a raselor în programele de hibridare presupune:

- stabilirea combinabilităților optime pentru realizarea de hibridi comerciali prin încrucișări duble și rotaționale;

- producerea de hibridi comerciali din combinabilități optime, prin încrucișarea în trepte sau rotațională în fermele de creștere intensivă, semiintensivă și extensivă.

Adoptarea sistemului de plată a porcilor de tăiere în funcție de proporția de carne în carcasă se impune ca o necesitate obiectivă, determinând stimularea prin mijloace economice a procesului de ameliorare genetică a efectivelor de porcine.

▣III. Conservarea resurselor genetice

Diversificarea genetică existentă se reduce foarte rapid în condițiile procesului de ameliorare, în care un număr redus de rase s-a evidențiat și corespunde sub aspectul indicilor tehnico-economici și calitativi.

În aceste condiții menținerea unor populații de porcine autohtone ca rezervă de gene pentru porcul biologic (ecologic, bioporcul) impune adoptarea unor măsuri de conservare.

Populațiile din această categorie prezintă un efectiv redus și sunt crescute în arii geografice restrânse, unele dintre acestea constituind și porci pentru autoconsum.

Populațiile vizate în acest scop sunt: rasa Mangalița și rasa Bazna.

Metodologia de conservare in situ și ex situ a resurselor genetice este elaborată de institutul de cercetare de profil, luându-se în considerare evitarea derivei genetice prin asigurarea unei mărimi efective corespunzătoare. Ținându-se seama de indicii de producție scăzuți, care au determinat reducerea numerică a acestor populații, este necesară acordarea de compensații crescătorilor care întrețin acest stoc genetic.

▣IV. Cadrul instituțional

Pornind de la actuala organizare și păstrând realizările meritorii înregistrate în ameliorarea genetică a efectivelor de porcine din România, tranziția la economia de piață și cerințele integrării României în Uniunea Europeană impun adaptarea structurilor și legislației

existente la cadrul instituțional și reglementările practicate pe plan internațional, care permite, printre altele:

- protejarea și susținerea funcționării fermelor de elită și a celor care realizează lucrări de conservare și preservare a patrimoniului genetic, cu participarea domeniului public;
- liberalizarea inițiativelor în aplicarea diferitelor metode de ameliorare și încrucișare și stimularea competiției între diferite companii;
- asigurarea neutralității și obiectivității în controlul performanțelor de producție și a evaluărilor genetice, prin îmbunătățirea serviciilor de măsurare, omologare și certificare a valorii zootehnice;
- îmbunătățirea serviciilor de reproducție, în special prin utilizarea însămânțărilor artificiale.

În aplicarea programului de ameliorare sunt implicate următoarele instituții și organizații:

- ferme de elită, de multiplicare și hibridare;
- unități de însămânțări artificiale;
- instituții pentru controlul performanțelor;
- instituții de cercetare;
- asociații ale crescătorilor.

Fermele de elită, de multiplicare și hibridare organizează creșterea și ameliorarea efectivelor de porcine în conformitate cu normele tehnice privind aprecierea porcinelor de reproducție și cu programele proprii de ameliorare.

Unitățile pentru însămânțări artificiale pot funcționa ca societăți independente sau în cadrul unor ferme din structura piramidală, dacă sunt acreditate, în conformitate cu prevederile legale. Au rolul de a asigura transmiterea rapidă a progresului genetic realizat în prima treaptă spre treptele inferioare.

Instituțiile pentru controlul performanțelor sunt reprezentate la nivel central de Agenția Națională pentru Ameliorare și Reproducție în Zootehnie "Prof. dr. G. K. Constantinescu", iar la nivel județean, de oficiile pentru ameliorare și reproducție în zootehnie. Atribuțiile lor sunt stabilite prin actele normative de înființare și cuprind în principal următoarele:

- Agenția Națională pentru Ameliorare și Reproducție în Zootehnie "Prof. dr. G. K. Constantinescu":
 - elaborează norme tehnice pentru organizarea și efectuarea controlului oficial al performanțelor de producție;
 - întreține și dezvoltă un sistem informatic pentru ameliorarea porcinelor;
 - editează publicații anuale cu rezultatele controlului oficial;
 - efectuează inspecția de stat în domeniu.
- Oficiile județene pentru ameliorare și reproducție în zootehnie:
 - acreditează fermele de elită, multiplicare și hibridare, precum și unitățile de însămânțări artificiale;
 - organizează și efectuează controlul oficial al performanțelor;
 - întrețin și dezvoltă un sistem informatic pentru ameliorarea porcinelor;
 - atestă performanțele și eliberează certificatele de origine și valoare productivă;
 - efectuează inspecția de stat în domeniu.

Instituțiile de cercetare elaborează metodologii moderne de selecție și estimare a valorii de ameliorare și programe de conservare pentru populațiile reduse numeric. Asigură suportul științific pentru realizarea de noi creații biologice.

Asociațiile crescătorilor, în cadrul acțiunilor de reprezentare a intereselor crescătorilor, au următoarele atribuții:

- participă la stabilirea obiectivelor și la elaborarea programelor de ameliorare;
- sprijină crescătorii în procurarea materialului biologic de valoare și în organizarea reproducției prin însămânțări artificiale;
- stabilesc relații cu alte organizații din țară și din străinătate.

IV. Cadrul legislativ

Cadrul legislativ al lucrărilor de ameliorare a porcinelor are în vedere alinierea legislației din domeniu la normativele și directivele Uniunii Europene.

Activitatea de ameliorare la porcine se desfășoară în conformitate cu Legea zootehniei nr. [72/2002](#) și cu Normele tehnice privind aprecierea materialului de reproducție la porcine.
Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 134 din data de 3 martie 2003